

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Fél évre . . 50 L. — b.
Negyed évre 25 L. — b.
Egy hóra . . 9 L. — b.
Nyitászor 6 L. — b.
Hird. petitsora 3 L. — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
hetenként kétszer:
csütörtökön és
vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Soseana Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Dionos Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Mire tanít a magyar dal?

Erdély szép fővárosából a dalosok már mind hazatértek. A családi, a baráti körbe. Kis szobák falai közé, az otthon csendjébe. Amit elvittek a magyar dal poltárára, azt megerősítve, artisztikus formában hozták haza. Nem mindenkinek jutott az érdem jeléből. De valamit mindenki vitt haza, valamit, ami ma olyan szent kell hogy legyen: a magyar dal kultuszát. Azok a dalosok, akik áldozni mentek kincses Kolozsvárra, kellet, hogy lássák: egyesülve voltak a magyar kulturális erő. Ezt tartjuk mi oly nagy fontosságúnak, nemzeti jelentőségűnek. A dal kultusza maga a maradandó, a termékenyítő erő. Magyar dal, magyar kultúra: ez a mi erőnk.

Hallottátok-e a dalokat? Halottátok-e, hogy miről szóltak e dalok?

Azok a dalok nemzeti életünk egy-egy kis történetét: a régi idők boldog és szomorú emlékeit elevenítették meg. Azok a dalok a magyar tradicionális erőket csillogtatják meg.

A lelkünk volt azokban. A magyar lélek!

Hol halkan szólt, mint busulása gerlicének, hol a játékos rigó hangos tütytyentése elevenedett meg. Mind lélekből fakadó, ösztönös érzések. A nobilis magyar finomság, a magyar jellem szilárdsága, a magyar életfelfogás tisztasága csatogott e dalokban. Az eltűnt ifju évek boldog emlékei, mint a fojtott sirás, úgy indult el ajkukról, úgy tört felénk a dal. Mindegyikben volt valami a magyar lélekből, egy-egy kép a magyar lélek varázslatos erejéből!

Mire tanítanak e magyar dalok?

Arra tanítanak, hogy ápoljuk az egyesületeink életét, keressük azok csodatevő kultuszát. Minden egyesület egy otthon. Otthona a magyar kultúrának. Ápolni a megértést, élesíteni az együvértartozás érzését, egybeforrtani a dalban és megtartani azt: mindnyájunk kötelessége. A romániai magyar dalszövetség elnöke azt mondta Kolozsvárt, hogy a dalegyesületek némelyike nem tud fejlődni, mert baráti, rokoni szálak széthuzást szítanak. A magyar dal nem erre tanít. A magyar dal arra tanít, hogy szeressük egymást. Hogy mások is szeressenek.

Miért hozta el pl. a Tordai Dalkör a győzelem pálmáját? Mert tagjainak szíve mindig egy cél érdekében dobbant. Ott a megértés, a szeretet volt mindig a zászlóra írva. Ott nem ismerték a széthuzást.

Ezek az együttérző szívdobbanások a mi kulturánk vaspillérei. Ezek a lélekből fakadó érzések érlelnek friss gyü-

mölcsöt az egészséges ágon. A magyar lélekből fakadt harmónia száll ma tova, hol magyarok laknak, a harmoniában fogant dalkultusz fogja hatékonyabbá tenni egyesületeink munkálkodását.

A sok magyar dalos a dal forrásából: a magyar lélekből meríti erejét. Onnan, ahol a lelki és jellemi erények forrásvize fakadt. És elviszi a dal messzeröppenő szárnyán távoli földekre, magyar kunyhók fehérre meszelt falai közé tikadt szívek üdítő italául.

Kapunyitás az iskolákban.

A megreformált középiskolai tanítás. — A tanfolyam záró vizsgálat. — Újítások a dolgozatírás terén

Uj iskolai év kezdődött f. hó 22-én a romániai iskolákban. Ez az évkezdés nemcsak azért nevezetes a magyar középiskolákra nézve, mert ez az első alkalom, hogy a magyar középiskolák egyszerre nyitják meg kapukat a román középiskolákkal, hanem azért is, mert gyökeres változásokat, átalakulásokat hozott a tanításterv, utasítások és fegyelmi szabályok tekintetében egyaránt.

A magyar egyházak vezetőségei a kényszerítő körülmények hatása alatt, hogy iskoláiknak további zavartalan működését biztosíthassák, tanítástervüket véglegesen megreformálták és lényegében az állami tanítástervhez alkalmazták. Ennek következtében a francia nyelv tanítása már az I. osztályban megkezdődik s így az első osztályos tanulóknak az anyanyelvükön kívül két új nyelvvel: a románnal és franciával kell megbirkózniuk. A II. osztályban a három nyelvhez társul a negyedik: a német és a III. osztályban az ötödik: a latin nyelv. Öt nyelvnek a tanítása bizony kemény próbára teszi a zsenge ifjút, de nem kevés munkát ad az a tanároknak is, kiknek a csekély óraszám mellett is megfelelő eredményt kell elérniük. Ehhez járul még a tankönyvek hiánya is, mert a Magyarországon nyomtatott könyveket nem szabad használni s az új könyvek a próbálása vagy nyomtatása pedig most van folyamatban. (Utólag azonban úgy értesülünk, hogy a Magyarországon nyomtatott könyveket is ideiglenesen lehet használni.)

Az érettségi vizsgálat a régi alakjában megszűnik s helyébe lép a tanfolyamzáró (abszolút) vizsgálat, amely az egyetemi jellegű disser-

tációval bizony megpróbálja a legjelesebb tehetségeket is. A dolgozatírás terén is újítások lépnek életbe. Évharmadonként minden nyelvből három dolgozat lesz: 1. Extemporale, mely nem egyéb, mint egy lecke anyagának számonkérése, vagyis az egész osztály examinálása írásban, ami egy negyed óránál tovább nem terjedhet. 2. Minden tárgyból egy rendes dolgozat, melynek kiosztása a hibák megbeszélésével egy órát vesz igénybe. A puskázás a legszigorúbban (rossz jegy) büntetendő. 3. Egy évharmad dolgozat az egész évharmad anyagának számonkérése céljából.

Fegyelmi téren is a régi szabályzattól eltérő, szigorított intézkedések lesznek. A dohányzás szigorúan tilos, úgy az intézetben, mint az intézetben kívül. Hogy a tanulók mindegyikét felismerhetők legyenek, egyensapkával lesznek ellátva és kabátjukon számot viselnek. A tanulók büntetései a következők: a) beírás az osztálykönyvbe, b) megdorgálás, c) ott marasztás az iskolákban 1-2 órára felügyelet mellett, d) kitiltás egy hétre, e) egy hétnapra, f) az év végéig.

A tanári karoknak szigorúan kell ügyelniük arra, hogy iskoláikban a tanítás a kellő nívón legyen s a fegyelmezés pedig semmi kívánnivalót ne hagyjon maga után. Ezt az intézetek csak úgy érthetik el, ha az ifjúságot a kötelesség-érzet és az iskolai törvényeknek a tisztelete hatja át. Emellett a szülőknek is állandóan éber figyelemmel kell kísérniük gyermekeik tanulmányi előmenetelét és viseletét, mert csak a szülői ház és iskola közös, harmonikus munkája teremtheti meg a kívánt sikert. (Bs.)

HIREK

Szerda, szept. 26.

— **Majláth püspök városunkban.** Majláth G. Károly, az erdélyi róm. katolikusok püspöke városunkban tartózkodik. A főpásztornál tegnap a ref. egyház papjai és a presbiterium nevében dr. Molnár Dénes, dr. Török Andor, Kovács Mátyás és Czirmay Árpád tisztelegtek. A rendőrség nevében Indries Traján rendőral-kapitány fejezte ki tiszteletét a püspök előtt, kinek láthatólag jól esett a figyelem.

— **Kántortanító-beiktatás Feldobolyban.** Bartha Lajos olaszteleki kántortanítót a református püspök a feldobolyi református egyház kántortanítójává nevezte ki. Bartha Lajosnak — ki egyébként a nagyborosnyói bíró fia — beiktatása folyó hó 23-án délelőtt volt az ottani ref. templomban.

Az öröklét körül.

— Mutatvány a *Sohajok hidján* c. verseskönyvből. —

Honnan jövünk? . . . Csak dőre szóbeszéd,
Hogy egy *nemlét* dobott ez árva földre!
Mert úgy megint azzá omolna szét
Létünk e földön egy araszt betöltve!

S hová megyünk? . . . Kételyre mily kísértés! . . .
Mondják: a lényeg csak formát cserél —
S csak egy válaszra várhat itt a kérdés:
Hogy meg nem halhat, ami egyszer él!

De innen és túl életünk ha más van,
Miért rejtőzik zárt pecsét alatt?
Vagy tán e lét az örök vajadásban
Csak eszméletre lobbant pillanat?!

A földi út csak part, mit két felől

Két ismeretlen ocean füröszt?
És amit itt lenn az élet jelöl,
Csak átjáró a két Nirvána közt? . . .

Nem. Az út végén, amit meghaladtam,
Csak elváltozás vár, de nem halál!
Vagyok örökké! Változott alakban
Az örök idő mindig rám talál.

Az őslétben már végzetem' betöltém:
Mag voltam én a földi lét előtt,
Szent eszméim az ősteremtés földén,
Miből az élet új csirája nőtt!

S e viharverte roncs ha szertemállott,
Hiszem: az élet még el nem vezett!
Az Alkotóm szívébe visszaszállok
S megint teremő gondolat leszek!

Szabó Jenő.

— **Ut az ipari pályára.** A szászrégeni kisiparosok olvasóköre folyó hó 15-én tartott ülésében elhatározta, hogy a 4—6 elemi osztályt vagy polgári iskolát végzett ifjaknak, a kisipari vagy kereskedelmi pályára készülőknek segédkezést nyújt a mestereknél való elhelyezkedése dolgában. Szászrégenben legalább is 200 tanoncot lehetne elhelyezni és miután az ipari vagy kereskedelmi pálya egyike a legnagyobbaknak, minden időben biztos megélhetést és előmenetelt, ügyesség esetén meggazdagodást is biztosít viselője számára, előnyös a falusi gyermekekre nézve, ha valamelyik pályára készül és egészséges testét, vérért és gondolkodását a városi népesség szolgálatába állítja; mesteriségét esetleg, ha a viszonyok úgy kívánják, szülőfalujában is üzheti. Jelentkezéseket elfogad és utbaigazítást ad az Olvasókör elnöksége, Szászrégen, Közép-utca 91. szám alatt.

— **Tüzek városunkban.** Tegnapelőtt két tűz is volt városunkban. Reggel 6—7 óra között a Kanta-utcában Müller György pék lakása mellett Strepkó János színe gyúlt ki és néhány pillanat alatt lángba borult. A katonaság gyors iramban termelt ott a tüznél és megkezdte a mentési munkálatokat. Kürtösök járták végig az utcákat és vész-riadóval verték fel az alvókat. A tüzoltóság is gyorsan a helyszínén volt és a közelfekvő faépületeket igyekezett elvágni a lángoktól. Ekkor már a szintől lángot fogott Müller pék és Sára Miklós esztergályos lakásának tetőzete. A szin teljesen leégett, a más két épület törzse megmaradt. Szerencse volt, hogy Müller lakása köépület volt. A mentési munkában derekasan kivették részüket a tüzoltóink kívül a katonák is. Ha szél lesz és éjszaka támad a tűz, rettenetes pusztítást visz véghez a veszedelmes elem a tömeges faépületek között. Este 7—8 óra között félrevert harangok rikoltása, hangoz tüzlárma riasztotta meg újból a város lakosságát. Ezuttal a város nyugati oldalán, a Torjai uton jelent meg a vörös kakas és borult lángokba az Erzsébet-árvaleányintézet udvarának csüre és istállója. A gyors mentés útját vágta a tűz továbbterjedésének. Mindkét épület odaveszett. Nagy a gyanu, hogy ez a tűz gyújtogatás műve. A rendőrség nyomában is van a tettesnek. Az árvaháznál történt tüzzel kapcsolatban a rendőrség megállapította, hogy azt egy közép-temető, szürke nadrágos, rövid bajszú, sapkát viselő 30—40 éves alak követte el. A nevezett a tűz előtt a Torjai-ut felőli részen bement az árvaház udvarára és az ott foglalatzkodó két árvaleánykától deszkát kért. Az egyik leány elment az intézőért, megkérde, hogy adhatnak-e deszkát. A gyanus alak nem várta be a választ, bement a csűrbe, hogy ő majd keres ott deszkát. Amint kijött onnan, anélkül, hogy vitt volna magával deszkát, gyors lépésekben kiment az udvarból, majd pedig Torja irányában a mezőn keresztül futásnak eredt. Egy Csizsár Mihály nevű torjai lakos találkozt is vele, kinek gyanus volt a dolog. Ezután néhány perc múlva a csűr lángba is borult. — Kedden délután 6—7 óra között újból tüzlárma ejtette rémületbe a várost. Ezuttal azonban, szerencsére, könnyű lefolyású esetről volt szó. Az Új-uton, az ugynevezett Forrás-kerttel szemben, a Hölcer-féle lakás tetőzete gyulladt ki. A tüzet még kellő időben észrevették a szomszédok és még csirájában elfojtották. Tutoiu rendőrbiztos megállapította, hogy burgonyasütés közben a kályha csővétől a zsendelyzet tüzet fogott és így támadt a tűz. Tehát itt gyújtogatás egyáltalán nem forog fenn.

— **Az utcán cigarettázni tilos!** Ezt az üdvös rendeletet, mely különösen faluhelyeken szükséges, a feldobolyi bíró adta ki dobszó útján a község lakosságának. A gyakori tüzesetek inspirálták a bírót erre a rendeletre. Városunkban elrendelték, hogy minden ház udvarán készen álljon a víz az esetleges tüzoltásra.

— **32 oldalon, 16 képpel és bőséges tartalommal** jelent meg a múlt héten a Vasárnapi Újság 21-ik száma. A különösen érdekes képanyagból kiemelkednek: Ady Endre öreg szülei, érszentmihályi szülőháza, A. Cremer hollandi egyetemi tanár és Nagy Károly püspök marosvásárhelyi látogatása, a kolozsvári újságírónap és szakszervezeti kongresszus érdekes felvételei, továbbá a temesvári irókongresszus nagy estélyének szereplői, élükön Szabolcska Mihályval. A japán katasztrófa alkalmából ér-

dekes XVIII. századbeli fametszetet mutat be a lap, mely az akkori katasztrófális földrendésről készült és bemutatja a nagy hindu költőnek, Rabindranath Tagorének indiai bölcsesség iskoláját. A szövegrészben kellemesen szórakoztató szépirodalmi olvasmányok mellett Diósy rajzokkal illusztrált humoros cikket közöl az adópréről, ezenkívül pesti levelek, kozmetikai cikket, szenzációs grafologiai elemzéseket és öszi divatképeket hoz az új szám, melynek ára majdnem kétszeres terjedelme mellett is változatlanul 10 leu.

— **Dr. Szőnyi tanulmányuton** lévén, november 15. után fog rendelni.

— **Magyar ügyvédi iroda Bukarestben.** Dr. Lengyel Béla ügyvéd, volt országgyűlési képviselő ügyvédi irodáját Bucurestibe helyezte át. Peres és peren kívüli ügyekben személyes értekezés Str. Trifan No. 15. Etaj I. alatti iroda helyiségben d.e. 10—12 és d. u. 4—6-ig. (Utvonal: Grivita-körut 6-os sz. lóvasut.)

Innen-onnan.

— **D'Annunzio romantikus lakóhelye.** Az olasz kormány D'Annunzionak adományozta az egyik legszebb Róma környéki kéjlakot, a Falconieri-villát. A villát 1584-ben építtette Rufini biboros, míg később a Falconieri-család szerezte meg. A villát Pietro de Cortona díszítette fel alkotásaival. Nagy park veszi körül és tó, melyet sötét ciprusok állanak körül. A monda szerint teleholdkor egy fehér leány kísértete jelenik meg a ciprusok között. A tó tényleg sötét tragédiának volt a színhelye mintegy harminc év előtt. A tó vízi lilomai között egy gyönyörűséges, fiatal leány termetét találták, kinek keze és öle tele volt virágokkal. Soha sem derült ki, hogy gyilkosság vagy öngyilkosság történt-e. A háboru előtt a villát egy Mendelssohn nevű német bankár vette meg, ki diákothottnak rendezte be német diákok számára. Az olasz kormány a háboru kitörésekor a villát elkobozta, mint német tulajdont, — most pedig D'Annunzionak adományozta. A villa környékén voltak Cato, Lucullus, Maecenas és más előkelő rómaiak villái annak idején. Ezek az urak azonban a saját villájukban laktak, nem pedig a Mendelssohnban. D'Annunzio egyébként már el is hurcolkodott Gardoneból és Rómába ment, hogy személyesen ügyeljen fel új otthonának restaurálására.

SPORT.

(x) **K. S. E. — Segesvári C. F. R. 4:0 (2:0).** Nagy érdeklődés előzte meg a KSE. és a segesvári CFR. vasárnapi mérkőzését. Nem is vártuk, hogy ebből a mérkőzésből a mieink kerüljenek ki győztesen és pedig oly fényes győzelemmel, mint a vasárnapi volt. A mieink már az első perctől fölénytel dolgoznak és védekezésre szorítják a segesváriakat. A szép játékot élvezettel szemléli a közönség és lelkesen megtapsolja Szekerest, aki két dugót ad be Segesvárnak. A második féldőben heves küzdelembe kezdenek és többször a KSE. kapuja előtt folyik a játék. Nyágyuly, a kapus azonban minden lapdát macskaügyességgel fog. A mieink lankadatlanul dolgoznak és letörlik a segesváriak támadását. Rövid egymásután újra két dugót kapnak Kovács Banditól, a „goal-ki-á-ly”-tól a segesváriak és a játék 4:0 arányban zárul le. A segesváriak közül kitűntek Muskáti és a center, a mieink pedig egytől-egyig jók voltak. A kapus most is elsőrendű volt.

(x) **A brassói CFR. valószínűleg lejön városunkba.** A bajnoki mérkőzések során még csak a brassói CFR.-rel kell megküzdenie a vásárhelyieknek. A mérkőzés e hó 30-án lenne a brassói pályán, azonban a brassói CFR. költséghimélés miatt inkább szeretné Kézdivásárhelyen lefolytatni a mérkőzést. Most folynak ez irányban a megbeszélések. A közönség azonban még kellő időben fog a mérkőzés helyéről értesülni, hogy ha esetleg itt lenne, lenézze az eddigieknél érdekesebbnek ígérkező mérkőzést.

(x) **Kovács Bandi,** a KSE jóképességű jobb összekötője tanulmányainak folytatására városunkból Szegedre távozott.

(x) **Uj sportklub.** Pusztakalánban az ottani sportkedvelők új klubot alakítottak. Az új klub „Kaláni Sport Club” néven már meg is kezdte működését.

Városi mozi.

Ludas Matyi.

(A mozi-iroda közlése.) Szeptember hó 29-én, szombaton este 9, 30 án, vasárnap d. u. 6 és este 9 órakor kerül bemutatásra *Ludas Matyi*, néprege 5 felvonásban. Fazakas Mihály után írta és rendezte Dési Gyula, fotografálta Papp Gyula. Főszereplők: Tihanyi Klára, Kürthy József, Verebes Ernő. Döbrögi, a zsarnok kényur elveszi erőszakkal a vásárba siető Matyi libáit, sőt a kamasz ifjut deresre huzatja. Matyi szégyenében világgá megy, de távozásakor így szól a földesurhoz: „Háromszor veri ezt kenden vissza Ludas Matyi”. Fogadását meg is állja. Először mint ács, másodszor mint orvos adja a kölesönt vissza, harmadszor az ál Ludas Matyi után futtatja Döbrögi kísértetét s mi alatt ez távol van, Matyi helybenhagyja Döbrögi uramat. Ezek után a kényur megváltozott, többé nem erőszakoskodott. Matyi is hazakerül falujába, feleségül veszi a szép leányt, serdült volt játszótársát, Rózsikát. Boldogságukban osztozik Jankó, a falu bolondja, akit maguk mellé vettek.

Önkéntes árverés.

Kézdivásárhelyen, a K. Csoma Sándor-utca 16. szám, tüzoltó-szertár háta mögött levő Szóts Józsefné szül. Mágóri Ilona és Szóts Endre tulajdonát képező 2 szoba, konyha, kamra, istálló, fás-szin és udvarból álló épületes birtok 1923. évi szeptember 30-án, vasárnap d. u. 3 órakor tartandó önkéntes árverésen, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatik.

Vevőnek a lakás 1 hónapon belül átadatik.

A tulajdonosok.

Üzlet áthelyezés.

Jancsó Gyula utódai tudatják, hogy **ÜVEG-, PORCELLÁN-ÜZLETÜKET** áthelyezik a ref. egyház tulajdonát képező bérpalotába, az eddigi Szép Ödön ur által bérelt vasúletbe. — Az eddigi bizalmat továbbra is kérve, ajánlják dusan felszerelt üveg-, porcellán-, pléh edény-, diszmu- és játékaruk raktárukat a nagy-o-o érdemű közönség szíves pártfogásába. o-o

Gróf Mikes Árminné zabolai szövőtelepéhez 2 munkásnő keresetlik. Ugyanott az árvaházhoz felvétetik egy tanítónő, ovónő vagy gyermek-kertész, aki a növendékek felügyeletében és oktatásában segítkező.

Jelentkezni lehet a helybeli „Erzsébet” árvaháznál.

Egy jó házból való,

lehetőleg 2-3 középiskolát végzett fiú TANULÓNAK felvétetik a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda r.-f. papíruzetébe.

== Elsőrendű ==

fenyővizet és szilvapálinkát

gyárt és szállít jutányos áron ::
BAKÓ ISTVÁN gyümölcspálinka-főzdeje
SZENTKATOLNA.

I. osztályu

SZAKÁCSNŐT

keres az **A. B. C.** vendéglő
KÉZDIVÁSÁRHELYEN.

ELTÜNT

Máthé Rózsika, Máthé Mihály 18 éves leánya e hó 18-án. Eltávozásakor sötétkék ruha s box fekete félcipő volt rajta. Aki tud róla valamit, -o- -o- jelentse szüleinek. -o- -o-

Öcska kalapok átalakítását elvállalom.

Kész kalapok mindenféle minőségben legjutányosabb gyári árban engroban és detailban nálam beszerezhetők.

KOVÁCS JÓZSEF kalapgyára, Vasut-utca 33. sz.